



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Christophori || Helvici || In Academia Giessena Quondam
Do-||ctoris & Professoris, Theologi, Philo-||sophi, Historici,
Chronologi, Philologi || laudatissimi, Libri || Didactici,||
Grammaticæ || ...**

Helwig, Christoph

Giessae, 1619

Residuum Grammaticæ Hebrææ, In quo infinita punctorum varietas, ad
certa capita revocata, succinctè proponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70031)



RESIDUUM GRAMMATICÆ HEBRÆÆ,

*In quo infinita punctorum varietas, ad certa
capita revocata, succinctè pro-
ponitur.*

Variatio punctorum consistit in.

CORREPTIONE & ANOMALIA. CORREPTIO PUNCTORUM,

- fit 1. ob Regimen Nominis.
2. ob Accrementum Syllabarum à fine; per
- | | |
|---|------------------------------|
| } | Pluralem Numerum. |
| | Motionem in Genus Fœmininum. |
| | Affixa { Nominum. |
| | Verborum. |
| | Particularum. |

TABELLA applicanda Nominibus, in Compos. Affixorū.

*Affixa Nominibus Pluralibus
ita annectantur.*

פִּי	פִּי
	פִּי
	פִּי
	פִּי

*Affixa Nominibus Singularibus
ita annectantur.*

פִּי	פִּי
	פִּי
	פִּי
	פִּי

C REGI-

REGIMEN, PLURALIS, & AFFIXA NOMI-

[*Fœmininum habet punctationem*]

Explicatio per Regulas.

- penultimum mutatur in Scheva.
- ultimum non mutatur, nisi in Regimine.

הּ mutatur in חּ

מַמְלֶכֶת

מַמְלֶכֶת

¶ *Formula Heemanticorum:*

מַמְלֶכֶת

מַמְלֶכֶת

מַמְלֶכֶת

· ultimum, mutatur in scheva

[*est ante כּוּן in Sæggol.*]

· unisyllaborum è radice Geminata, mutatur in Hirc cum Dagges.

הּ abjicitur [*excepto regim. singul.*]

· } in singulari fit

in Plurali fit

[*excepto regimine*]¶ *Qua Dualem numerum habent, retinent punctationem singularis, ut רגלים רגלי*]

· mutatur in ·

- finale, & unisyllaborum; assumit Dagges.

Holem ante Sæggol, mutatur in Scheva.

ante alterum Scheva, in Komez.

} Holm unisyllaborum è radice Geminata, mutatur in Kubbutz cum Dagges.

¶ *Nota in genere de Affixis כּוּן הַם הוּן Ea semper sequi puncta Regimini (mutationem passiv.)*

REGI-

NUM, QUÆ PUNCTA CORRIPIUNT.

[Affixorum cum Singulari.]

In regimine Cum Affixis			Absolute			In regimine Cum Affixis			Absolute		
דבר	דבר	דבר	דבר	דבר	דבר	גדל	גדל	גדל	גדל	גדל	1
דברי	דבר	דברים	דבר	דבר	דברים	גדלי	גדל	גדל	גדלים	גדלים	
ברכת	ברכת	ברכה	ברכת	ברכת	ברכה	שפחה	שפחה	שפחה	שפחה	שפחה	2
—	ברכות	ברכות	—	ברכות	ברכות	—	שפחות	שפחות	שפחות	שפחות	
לב	לב	לב	לב	לב	לבים	עבר	עבר	עבר	עבר	עבר	finale. 3
לבי	לב	לבים	לבי	לב	לבים	עברי	עבר	עבר	עברים	עברים	
						מקנה	מקנ	מקנ	מקנה	מקנים	4
						קני	מקנ	מקנ	מקנים	מקנים	
קבר	קבר	קבר	קבר	קבר	קברים	מלך	מלך	מלך	מלך	מלך	5
קברי	קבר	קברים	קבר	קבר	קברים	מלכי	מלך	מלך	מלכים	מלכים	

Formam קבר sequuntur:
 בְּנֵי בֵּטוֹן זָבַח נִבְרַת זָכַר יִתְרֵי נָנַע
 פָּצַע מִשֶׁע פָּרַץ פֶּתַח צָמַח קָרַב רָכַב
 סָפַר שָׁבַר בִּרְדָּךְ וְיִשְׁרָאֵל
 Et Infinitivi Defectivorum,
 רָשַׁת לָרֶת נָשַׁת שָׁבַת

Hæc est ordinaria Formula.
 [Appendix. Qua informabac
 habent primam guttural
 lem, ea loco Pattabsumunt Sag
 gol, ut חֲלָקִים &c.]

עם	עם	עם	עם	עם	עמים	איל	איל	איל	איל	אילים	6
עמי	עם	עמים	עמי	עם	עמים	אילי	איל	איל	אילים	אילים	
דב	דב	דב	דב	דב	דבים	קמצ	קמצ	קמצ	קמצ	קמצים	7
ימב	דב	דבים	ימב	דב	דבים	קמצי	קמצ	קמצ	קמצים	קמצים	
						אהל	אהל	אהל	אהל	אהלים	
						אהלי	אהל	אהל	אהלים	אהלים	
						אהלי	אהל	אהל	אהלים	אהלים	
						אהלי	אהל	אהל	אהלים	אהלים	

ALPAXA



Residuum
NOMINUM planè Irregularium.

Inregimine	Cum Affixis	Absolute	Inregimine	Cum Affixis	Absolute
פי	פי פינו פיך פיק פיקם	פה 8.	אבי	אבי אבינו אביך אביה אביכם כן אביו אביה אביהם אביהן	אב 1. אבות
כלי	כלי כלינו כליך כלכם כליו כליה כלים כלין	כלי 9.	אחי	אחי אחינו אחיך אחיה אחיכם כן	אח 2.
כלי	כלים כל שפי פתי חלי חלי פרי	Sed גדי	אחי	אחי אחינו אחיך יך אחיכם כן	אחים
	גדיים שפיים פתיים חליים sine plur. גדיי			אחי אחיה אחיהם הן	
אמת	אמת אמה אמהות	10.		Sicut אח	חם 3.
	עיר	11.			איש 4.
ערי	ערים ער		אנשי	אנשים אנש	
	בית	12.	אשת	אשה אשת	5.
בתי	בתים ברת		נשי	נשים נש	
שם	שמי שמנו שמך (שמך) שמך שמכם כן שמו שמה שמם	13.	בן	בני בננו בנך בנך בנכם כן בנו בנה ס	6.
שמות	שמות שמות		בני	בנ	
ראש	רור שור שוק יום ראשים הורים שורים שוקים ימים ימי	14.	בת	בת	7.
	18. 17. 16. 15.		בנות	בנות	

AFFIXA

Affixa cum Verbis

connectuntur, velut cum Nominibus Singularibus.

Præter;

- | | | | |
|----|--------------------------|----|--|
| יָ | cum cæteris Temporibus. | יָ | cum Præterito. |
| יָ | cum cæteris Temporibus. | יָ | cum Præterito. |
| יָ | cum Futuro & Imperativo. | יָ | cum Præterito. |
| וּ | cum Futuro & Imperativo. | וּ | cum Præterito & Infinitivo, & Participiis. |

¶ Si autem Verbum terminatur in vocalem, non est opus alio prævio puncto, ut יְהִרְגֵנִי צְוִיָּהּ :

Corruptio Punctorum ob Affixa, itidem se habet ut in Nominibus maximam partem.

- penultimum, mutatur in Scheva. (ultimū retinetur.)
- ultimū, mutatur in Scheva [ante כִּי & in Seggol.]
- Nam } Holem mutatur ubi vis in Scheva, & ante alteram Scheva in Kamez.
- הֵ abjicitur. הֵ mutatur in הֵ :
- ultimū mutatur in -

¶ In Infinitivo I. Conjug. fit quædam Transpositio.

- (Ex פָּקַד) פָּקַדְנִי פָּקַדְנִי פָּקַדְנִי
פָּקַדְנִי פָּקַדְנִי פָּקַדְנִי
פָּקַדְנִי פָּקַדְנִי פָּקַדְנִי
פָּקַדְנִי פָּקַדְנִי פָּקַדְנִי
פָּקַדְנִי פָּקַדְנִי פָּקַדְנִי

Sic & in Imperativo I. Conjug.

- (Ex פָּקַד) פָּקַדְנִי פָּקַדְנִי פָּקַדְנִי
פָּקַדְנִי פָּקַדְנִי פָּקַדְנִי

¶ Fit & quædam mutatio in Imperativo II. Conjug.

- (Ex הִפְקִיד) הִפְקִידְנִי הִפְקִידְנִי הִפְקִידְנִי
הִפְקִידְנִי הִפְקִידְנִי הִפְקִידְנִי

¶ 1. Ad eundem planè modum fit corruptio Punctorum, ob paragodicum הֵ & וּ :

¶ 2. De Futuris & Imperativis terminatis in Pattah aut Kamez, observa, ea cum Affixis semper retinere Kamez, per omnes personas.

יֵצֵא יֵצֵא יֵצֵא יֵצֵא יֵצֵא יֵצֵא יֵצֵא יֵצֵא יֵצֵא יֵצֵא
שְׁמַעְנִי שְׁמַעְנִי שְׁמַעְנִי שְׁמַעְנִי שְׁמַעְנִי שְׁמַעְנִי שְׁמַעְנִי שְׁמַעְנִי שְׁמַעְנִי שְׁמַעְנִי
C 3



Residuum
AFFIXA PARTICULARUM.

Fam. אֵל אֵלֶיךָ אֵלֵינוּ אֵלֵיכֶם אֵלָיו אֵלֵיהֶם	אֵל	Fam. אֵל אֵלֶיךָ אֵלֵינוּ אֵלֵיכֶם אֵלָיו אֵלֵיהֶם	בֵּי בְנוֹ בְּךָ (בְּךָ) בְּכֶם בּוֹ בָהֶם (בָּם)	ב	
	אֵלֵינוּ				בְנוֹ
	אֵלֶיךָ				בְּךָ (בְּךָ)
	אֵלֵיכֶם				בְּכֶם
	אֵלָיו				בּוֹ
Fam. אֵתְךָ אֵתְנוּ אֵתְהוּ אֵתְהוּ	אֵתְךָ (אֵתְךָ)	Fam. אֵתְךָ אֵתְנוּ אֵתְהוּ אֵתְהוּ	כְּמִי כְּמוֹ כְּמִךָ כְּמִכֶּם כְּמֹהוּ כְּמֹהֶם	כ	
	אֵתְנוּ				כְּמוֹ
	אֵתְהוּ				כְּמִךָ
	אֵתְהוּ				כְּמִכֶּם
	אֵתְהוּ				כְּמֹהוּ
Fam. אֵתְךָ אֵתְנוּ אֵתְהוּ אֵתְהוּ	אֵתְךָ (אֵתְךָ)	Fam. אֵתְךָ אֵתְנוּ אֵתְהוּ אֵתְהוּ	לִי לְנוּ לְךָ (לְךָ) לְכֶם לְוֹ לְהֶם	ל	
	אֵתְנוּ				לְנוּ
	אֵתְהוּ				לְךָ (לְךָ)
	אֵתְהוּ				לְכֶם
	אֵתְהוּ				לְוֹ
Fam. אֲחֵרֶיךָ אֲחֵרֵינוּ אֲחֵרֵיכֶם אֲחֵרָיו אֲחֵרֵיהֶם	אֲחֵרֶיךָ	Fam. אֲחֵרֶיךָ אֲחֵרֵינוּ אֲחֵרֵיכֶם אֲחֵרָיו אֲחֵרֵיהֶם	מִמִּי מִמוֹ מִמִּךָ מִמִּכֶּם מִמֹּהוּ מִמֹּהֶם	מ	
	אֲחֵרֵינוּ				מִמוֹ
	אֲחֵרֵיכֶם				מִמִּךָ
	אֲחֵרָיו				מִמִּכֶּם
	אֲחֵרֵיהֶם				מִמֹּהוּ

ANO-

SPECIALIS		FAMILIARIS	
<i>Fam.</i>	א	אֵל (הזכר)	אֵלָהּ (הנקבה)
		אֵלֹהִים	אֵלֹהֶיךָ
		אֵלֶיךָ	אֵלֶיהָ
	אֵי	אֵינִי	אֵינֶנּוּ
		אֵינֶנּוּ	אֵינֶנּוּ
		אֵינֶנּוּ	אֵינֶנּוּ
		אֵינֶנּוּ	אֵינֶנּוּ
		אֵינֶנּוּ	אֵינֶנּוּ
		אֵינֶנּוּ	אֵינֶנּוּ
	אֵי	אֵינִי	אֵינֶנּוּ
		אֵינֶנּוּ	אֵינֶנּוּ
		אֵינֶנּוּ	אֵינֶנּוּ
		אֵינֶנּוּ	אֵינֶנּוּ
		אֵינֶנּוּ	אֵינֶנּוּ
		אֵינֶנּוּ	אֵינֶנּוּ
בֵּי	בֵּינִי	בֵּינֶנּוּ	
	בֵּינֶנּוּ	בֵּינֶנּוּ	
	בֵּינֶנּוּ	בֵּינֶנּוּ	
	בֵּינֶנּוּ	בֵּינֶנּוּ	
	בֵּינֶנּוּ	בֵּינֶנּוּ	
	בֵּינֶנּוּ	בֵּינֶנּוּ	
בִּגְדֵי בִּגְדֵי בִּגְדֵי			
בַּעַר	בַּעַרִי	בַּעַרְנִי	
	בַּעַרְנִי	בַּעַרְנִי	
	בַּעַרְךָ	בַּעַרְכֶּם	
	בַּעַרְכֶּם	בַּעַרְכֶּם	
	בַּעַרְוִי	בַּעַרְוִי	
	בַּעַרְוִי	בַּעַרְוִי	
הַנָּה	הַנָּהִי	הַנָּהֵנּוּ	
	הַנָּהֵנּוּ	הַנָּהֵנּוּ	
	הַנָּהֵנּוּ	הַנָּהֵנּוּ	
	הַנָּהֵנּוּ	הַנָּהֵנּוּ	
	הַנָּהֵנּוּ	הַנָּהֵנּוּ	
	הַנָּהֵנּוּ	הַנָּהֵנּוּ	

<i>Fam.</i>	עַל	עָלַי	עָלֶיךָ
		עָלֶיךָ	עָלֶיהָ
		עָלֶיהָ	עָלֶיהָ
	עַל	עָלַי	עָלֶיךָ
		עָלֶיךָ	עָלֶיךָ
		עָלֶיךָ	עָלֶיךָ
		עָלֶיךָ	עָלֶיךָ
		עָלֶיךָ	עָלֶיךָ
		עָלֶיךָ	עָלֶיךָ
	עַל	עָלַי	עָלֶיךָ
		עָלֶיךָ	עָלֶיךָ
		עָלֶיךָ	עָלֶיךָ
		עָלֶיךָ	עָלֶיךָ
		עָלֶיךָ	עָלֶיךָ
		עָלֶיךָ	עָלֶיךָ
עַל	עָלַי	עָלֶיךָ	
	עָלֶיךָ	עָלֶיךָ	
	עָלֶיךָ	עָלֶיךָ	
	עָלֶיךָ	עָלֶיךָ	
	עָלֶיךָ	עָלֶיךָ	
	עָלֶיךָ	עָלֶיךָ	

Residuum,
ANOMALIÆ PUNCTORUM

GENERALES.

1. Scheva } Omne Scheva com-
compositi } positum per anoma-
 } lian ponitur pro sim-
 } plici; nempe sub אהוּע
 } Frequentissimū est --
 } vide sign. ¶

2. Dagges } I. Dagges non inscri-
abjecti } bitur literis (אהוּע)
 } [compensatur per voca-
 } lem longam, ante ו ubi-
 } que: Ante ceteras si sunt
 } media radicales, raro.]

II. Dagges è litera
schevata sæpè abjici-
tur.

3. Pattahfurtivi - Litera (החע) fina-
lis, assumit Pattah, nisi Pat-
tah aut Kamez immediatè
antecefferit.

4. Pattahvicarii - Litera (החע) fi-
nalis, non fert ante se Sæg-
gol [nec Komez] sed illud
mutat in Pattah.

¶ Etiam in medio vocis mutat Sæggol in
Pattah.

[5. Deniq; Permutationis anomalia
frequens est, ut, Pro ו est ו (in-
primis in longioribus vocibus.)
Pro ו est ו & vicissim præ ו est ו
&c. Sæpè etiam Hirc magnum
absque Jod scribitur.]

SPECIALES.

1. Ab Accentu. Distinctivum major,
mutat vocales breves in longas. (ו
& ו in ו in ו ;) At: reducit in
originem. Contrà, Linea trans-
versa, mutat longas in breves. (ו
in ו in ו) [exceptâ syllabâ ni
formativâ.]
2. AD I. CONJUG. Nonnulla ra-
dices terminantur in Zere. Pauca
in Holem. [Et sunt Intransitiva
pleraq;. In iis coincidit Participiū
cum ipsa radice.]
3. Sitertia radicalis est ו tūm Pra-
teritū flectitur per (ו) p Pattah.
[Ceterarum Conjugationum per ו .
Quomodo ו ו ו ו ו ו
 ו]
4. Sitertia radicalis est ו tūm Futu-
rum & Imperativus terminant il-
lam in (ו)
5. Sitertia radicalis est ו aut se-
cunda est Gutturalis (אהוּע) tūm
Futurum & Imperativus termi-
nant illam in Pattah.
6. Prima radicalis ו in sex Verbis
(ו ו ו ו ו ו)
Futurum inchoat per Holem.
7. Ad ceteras CONJUG. Termi-
natio Hirc cum Zere, item Ter-
minatio Zere cum Pattah, sæpè
permutatur. ¶ Ad

Ad Scheva Compositum,

EXCEPTIONES.

¶ Pro Scheva simplici sumitur (:)

1. In prima persona Futuri singularis I. Conjug. — ut — אֶעֱבֹר
2. In Futuro I. Conjug. passivo — תִּחַוּק
3. In Imperativo, Infinitivo I. Conj. si prima radicalis est א — אֲכַל
[Etiam in Futuro, præter sex supra recensita.]
4. In Præterito II. Conjug. (sine Wau Conversivo) — הָאֵמַן
5. In Præterito Participio I. Passiva — נֹאֲמַר
6. In paucis aliis, è Lexico & usupetendis. Qualia sunt,
אֱלֹהִים הָיוֹת בְּאֵרוֹת אִמֵּת אֲמוֹנָה

¶ Pro Scheva simplici sumitur (:)

1. In Conjugatione II. Passiva — ut — הָעֵבֶר
2. In Forma Nozinum קִטֵּץ — אֶהְלוּ
3. Paucissimis aliis, ut חֲלִי אֲנִי

OBSERVATIONES.

- I. Litera gutturalis (החע) ultimam radicis sedem sortita, retinet Scheva simplex inter conjugandum. — שִׁמְעֵתִי
 - II. Litera gutturalis conformat sibi præcedentem vocalem brevem, נֹאֲמַר הָאֵמַן תִּחַוּק הָעֵבֶר
[Nisi fortè vocalis includat Dagges, ut fit in III. & IV. Conjugatione.]
 - III. Sæpè fit concisso, istius conformitatis, sub Gutturali (redeunte Scheva composito in simplex) — יַעֲתֵר הָעֵתִיק
 - IV. Litera gutturalis, si immediatè subsequatur alterum Scheva, abjicit Scheva simplex è suo composito — יִהְרֹגוּ הָעֵבֶר
- ¶ Rarò aliis literis præter Gutturales, Scheva compositum subjicitur.
Exempla sunt, וְרַבְּבוֹת יִהְלֵלוּ מִבְּרַכִּיךָ וְנָהַב לְקִרְיָהּ
- [Sub litera ר, & sub Geminata, id præ cæteris contingit.]

8. Wau-*Conversivum Futuri* (desinentis in Consonantem) mutat, & abjicit.

EXEMPLA

Mutat	Mutat	Abjicit ה
<i>Hic finale in Zere.</i>	<i>ultimam longam in brevem, (si longa praecedat.)</i>	
יבדיל - יבדל	יקום - יקום	יגלה - יגלה
יצמיח - יצמח	יקים - יקים	יפתה - יפתה
	יקום - יקום	ישתה - וישתה
	יגל - יגל	יגלה - יגלה
	יגל - יגל	ישקה - וישק
	יברך - ויברך	יגלה - ויגל
	ישאר - וישאר	יחלה - ויחל
	יתנה - ויתנה	יגלה - ויגל
	יניח - ויניח	
	<i>Excipe</i>	<i>In Gutturalibus.</i>
	<i>1. primam personam sing.</i>	יעשה - ויעש
	יאקום - יאקום	יחצה - ויחץ
	<i>2. Terminata in א</i>	ישעה - וישע
	יגא - ויגא	יחרה - ויחר
		יחנה - ויחן
		יחאה - ויחא
		יפה - ויפ
		יכה - ויכ

9. In

9. In Compositione Præfixorum.

- 1 וְכֵן Scheva est punctum ordinarium.
- 2 וְכֵן Ante Scheva alterum, assumunt Hirc parv. [Sed וְכֵן]
- 3 וְכֵן Ante Jod Schevandum, assumunt Hirc magn.
- 4 וְכֵן } Ante Scheva compositum, eidem conformantur.
- 5 כַּמֶּן — Ante Labialem, Wau fit Schurec.
- 6 וְכֵן Wau Conversivum Futuri, pattahatur cum Dagges.
- 7 וְכֵן Wau copulans duo Nomina, camezatur, si immediatè sequatur Accentus.
- 8 וְכֵן Ante Infinitivos Defectivorum camezatur.
- 9 כַּלְבֵּן כַּלְבֵּן כַּלְבֵּן Abjiciunt ה demonstrativum, assumpto ejus puncto.

- 10 הֵן Hirc cum Dagges, est punctum ordinarium.
- 11 אֶחָדֵן — הֵן Ante Indaggeffabilem, est Zere.
- 12 הֵן Pattah cum Dagges, est punctum ordinarium.
- 13 חֵן — הֵן Ante He, Heth, Jodschevatum, est Pattah nudum.
- 14 אֵן — הֵן Ante Aleph, Ain, Resch, est Kamez.
- 15 הֵן — הֵן Ante He, Heth, Ain, camezatas, est Saggol, [in plurisyllabis.]
- 16 הֵן He Interrogativum, ordinariè habet וְכֵן
Ante Scheva verò, Pattah nudum.
Ante Gutturales, convenit cum superiori.

EXEMPLA Præfixorum.

- 1 וַחֲשַׁךְ כְּאַחַד לְמַמְשֶׁלֶת בְּרֵאשִׁית
 - 2 וַרְבוּ כְדַמוֹתָנוּ לְפָנָי בְּרִקְיעַ
 - 3 וַיְהִי בִימֵי לִימֵי [וַיְהוּדָה כִּיהוּדָה לַיהוָה בִּיהוּדָה *Excipe*]
 - 4 וַאֲנִי כְאִשֶּׁר לַעֲבֹד בְּחֵלֹם [בְּאֲדָנָי לְאֲדָנָי *Excipe*]
 - 4 וַאֲמַר. *c.* [וַאֲלֵהִים לֵאמֹר *Excipe*]
 - 5 וּבֵן וּמְכַל וּפְרוֹ
 - 6 וַיֹּאמֶר
 - 7 קִיץ וַהֲרַף קֵץ וְהֵם
 - 8 לְגוֹר לְלֶכֶת לְתֵר [לְתֵהִי *(sed cum affixis redit Scheva; ut*]
 - 9 בְּיוֹם לַחֲשַׁךְ כְּחֹל בְּרַחֵב לְרִקְיעַ בְּחֻרְבָּהּ בְּעֵנֹן לְפִתְחָהּ כְּצַדִּיק
-
- 10 מְכַל
 - 11 מְאָרֶם מְחֻטֹּן מְעֵשׂוֹן פֶּרֶב
 - 12 הַשָּׁמַיִם הַלֵּילָה
 - 13 הַחֲרֵב הַחֹלֶף הַיְקוּם
 - 14 הָאָרֶם הָעוֹף הָרֶמֶשׂ
 - 15 הַהָרִים הַחֲרֻבָה הָעָרִים
 - 16 הַלַּא הַשֹּׁמֵר
 - 17 הַמְכַפֵּה

S I N I A

EXEM

D